

DIARI DE SESSIONS DEL
PLE
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 770-1987

Fq.Con.núm. 33/27

IV legislatura

Any 1995

Núm. 5/Fascicle 1

Presidència
de la Molt Honorable Sr. Joan Huguet i Rotger

Sessió celebrada els dies 27 a les 11,30 hores i 28 de juliol del 1995

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PUNT ÚNIC.- Investidura del Molt Honorable Sr. President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

110

Investidura del Molt Honorable Sr. President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

EL SR. PRESIDENT:

D'acord amb el previst a l'article 141 del Reglament del Parlament i l'article 11 de la Llei de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, s'han consultat els portaveus dels grups parlamentaris, i venc a proposar per al càrrec de president de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears l'Honorable Cristòfol Soler i Cladera.

Té la paraula el candidat a president de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per exposar el seu programa.

EL SR. SOLER I CLADERA:

Senyor president, senyores i senyors diputats.

La democràcia, el règim que de Churchill cap aquí tots els politòlegs admeten com el manco dolent dels coneguts, concentra grans virtuts jurídiques i polítiques per als pobles que volen viure en llibertat. Però la democràcia també gaudeix d'una força extraordinària que la manté per damunt del temps. Potser no sempre hi pensam, en aquesta força ni en el seu significat profund. La democràcia s'estalona sobretot en el fet que les seves institucions perduren. Superen els homes i les generacions. No té fronteres geogràfiques, baldament encara no es practiqui arreu del món, i troba en l'esperit de justícia, llibertat, solidaritat i igualtat les arrels de la seva pròpia continuïtat. Són la seva legitimació històrica.

Avui, senyores i senyors diputats, som aquí com a membres d'aquesta cambra per a demostrar -i demostrar-nos- que la democràcia, en efecte, és un règim polític d'institucions permanents, garantia, per tant, d'ell mateix.

En nom del Grup Parlamentari Popular, ocup la tribuna com a candidat que sol·licita de la Cambra la confiança política per a ser investit president de la nostra comunitat autònoma.

Abans, però, d'entrar en matèria política, em permetran que faci una declaració dels meus sentiments: la declaració de la meua lleialtat a la persona que, durant dotze anys, ha regit els destins de les Illes Balears, Gabriel Cañellas Fons, una personalitat política que ha tengut la missió històrica de posar els fonaments de la nostra autonomia.

La meua lleialtat, tot i ser de caràcter personal, va més enllà de la seva persona, i assoleix tota la profunditat quan transcendeix a nivells superiors. He estat i som lleial a la figura de Gabriel Cañellas perquè, a la vegada, som també lleial a l'ideari del seu i nostre partit polític. I perquè també actuo compromès de soca-rel amb el nostre programa electoral.

No vegin en aquest pronunciament cap altre significat, ni amagat, ni subtil ni subliminal. Res d'això no hi ha. Fixin-se

només en un sentit: el d'un polític que es comporta privadament i públicament segons els dictats d'una conducta transparent i honesta amb les idees i les persones.

Assumesc la presentació de la meua candidatura després d'haver meditat el programa de Govern que tot d'una passaré a exposar-los, perquè és clar que el sistema democràtic no s'atura en les formes ni en la fesomia jurídica d'aquestes institucions que he qualificat de permanents, sinó que, per damunt de tot, es nodreix de propostes polítiques adreçades als ciutadans. Abans de tot, la política ha de ser útil.

Si els grups parlamentaris aspiren a proclamar un president de la Comunitat, cal obtenir-lo mitjançant els debats de les idees, la confrontació dialèctica dels programes i estimulant el diàleg plural, sota la premissa de la responsabilitat política davant el parlament de qui en resulta proclamat president, amb les condicions de majoria que fixen els reglaments i les lleis. En política ningú no està en possessió de la veritat absoluta, però he pujat a la tribuna a explicar la meua i a contrastar-la amb la de la resta de grups.

No eludiré l'evidència d'una sessió d'investidura com la d'avui que, gairebé dia per dia, troba un antecedent immediat tot just fa un mes. No eludiré, idè, que tornam a complir les previsions estatutàries d'elecció de president a causa de la crisi política esperonejada per elements externs que hem viscut en aquesta comunitat autònoma de llavors ençà.

Però, senyores i senyors, jo em consider un candidat a la investidura amb els ulls oberts al demà -i ben oberts-, que és allò que espera de nosaltres la ciutadania, que ens reclama actituds d'esperança.

La meua disposició a no tancar els ulls davant esdeveniments tan propers i tan vinculats a la vida política i parlamentària de Balears, en absolut no em pot condicionar a no donar a la sessió d'ara el caràcter que cal que tenguim: primer, el del necessari deure amb l'esperit democràtic de fer efectiva la immutabilitat de les institucions. I, segon, el de promoure, amb la meua proposta política que m'ha fet pujar a la tribuna, un intens i respectuós debat d'idees, programes i definicions de model de vida en comú per als ciutadans de les Illes Balears.

Abans de res, però, desitj fer una advertència indispensable, perquè tradueix fidelment el meu tarannà polític i la meua obligació de demòcrata. Sigui quina sigui la línia de comportament polític i de Govern que mantengui -i d'això en parlaré a continuació-, si obtenc la confiança de la Cambra, no arraconaré l'estil de prudència, moderació i diàleg incansable que sempre m'he esforçat a cultivar en la meua trajectòria política.

I amb prudència, moderació i diàleg començ a dibuixar la idea de govern que tenc per a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i del model de societat que vull ajudar a construir si aconseguisc la confiança.

Ningú no dubta de la situació favorable que caracteritza l'hora present de les Balears, pel que fa a les seves esperances econòmiques, de creixement de l'economia i de les conseqüències que es poden extreure de la interpretació dels nostres indicadors macroeconòmics.

Naturalment, que no s'ha de fer una única interpretació triomfalista, en el sentit que tot va bé, com si cap desequilibri no existís. El nostre paisatge econòmic no és una perfecta màquina suïssa que marca el temps amb exactitud i precisió absolutes. És clar que no, però deixin-me que digui que estructuralment estam situats en uns paràmetres de model econòmic que ens mantenen molt apropats a les nacions i regions europees que són capdavanteres.

Aquesta premissa, en lloc de ser una complaença, l'he esmentada ben conscientment pel grau de responsabilitat que comporta voler assumir la Presidència d'una comunitat autònoma que ha d'anar a més, que cal que avanci constantment, i que, per això mateix, reclama propostes de govern realistes, àmpliament debatudes i sàviament dissenyades en tots els terrenys que interessin el bé comú.

Comparesc, idò, amb la voluntat de debatre amb els representants polítics de les Illes Balears un programa de govern vertebrat per als propers quatre anys de legislatura. Vull definir davant la Cambra el meu model de comunitat i el perfil de la societat que ens pertoca construir. Per aconseguir aquesta finalitat, el meu suport és, naturalment, el programa electoral de la formació a la qual represent. Però l'horitzó és un i llampant: aspirar a ser una autèntica autonomia històrica.

A totes dues idees bàsiques m'hauré de referir ara -i aplicar-les demà si som investit president-, perquè el programa és el text de capçalera per al Grup Parlamentari Popular; i el desig d'autonomia històrica, el nostre principi motor.

Les Balears són una comunitat autònoma. I tots nosaltres som el seu parlament.

La configuració de l'Estat de les Autonomies, però, no està acabat de fer plenament. Hem recorregut un llarg camí de dotze anys, però encara no albiram el final. Ens trobam avui en un estadi que no satisfà del tot.

El meu grup parlamentari creu en una autonomia plena. Fins i tot, en una autonomia que pugui assolir el reconeixement com a veritable autonomia històrica. De fet, les Illes Balears som autonomia històrica, a pesar que amb prou feines recordam períodes moderns del nostre passat que se'ns presentin com a comunitat cohesionada, articulada socialment i políticament amb institucions d'autogovern generals per a totes les Illes.

Això és ben cert, però tanmateix ens podem considerar també autonomia històrica per la història privativa que no ens ha mancat, per la llengua, per la personalitat social i per les característiques de la nostra cultura diferenciada.

És evident per a totes les senyores i senyors diputats que ens manca el reconeixement de comunitat històrica, perquè vàrem

accedir a l'autogovern per la via del 143, una mena de dret d'autonomia de "règim comú", si em permeten l'expressió. És allò de l'autonomia de via lenta.

Ferms, però, en la creença en les nostres senyes d'identitat, i per defensar amb major capacitat d'autogovern aquells valors que he esmentat, volem consolidar la nostra autonomia, que no ha arribat al sostre.

Volem activar tots els camins de diàleg possible, perquè les dues administracions, la nostra i la central, facin avançar les negociacions de les transferències pendents amb la nostra comunitat recollides en els Pactes Autònoms de 1992, sense oblidar mai la dotació econòmica suficient. L'objectiu és l'assumpció efectiva de totes les competències contingudes en els Pactes del 92.

Permetin-me, però, una reflexió personal: els pactes del 92 són una passa més en el camí cap a un major autogovern per al nostre poble. La valoració dels pactes només podrà fer-se realment quan haguem assumit plenament les competències en matèria d'educació i d'ensenyament universitari.

Hi ha en aquesta reivindicació la justa reclamació d'un dret objectiu en el marc de totes les altres autonomies de via lenta. Fins i tot hi ha un dret de justícia distributiva. Però a la vegada hi ha també l'oportunitat d'insistir davant les autoritats centrals que les Balears no renunciïn a l'autonomia plena.

La Cambra coneix prou bé totes les competències que hem rebut mitjançant els Pactes del 92, emperò ens en falten d'altres forca importants: ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, l'Institut de Serveis Socials (Insero) i la competència de l'execució de legislació laboral, per esmentar-ne les principals.

El Govern que pens formar en cas de rebre la necessària confiança del Parlament, sens dubte que actuarà, en aquest camp institucional i autòmic que ara analitz, compromès amb aquesta directriu política.

Ara com ara, assolir l'execució de legislació laboral és cosa que ja és a la nostra mà. Les negociacions dutes a terme fins ara pels governs autònoms que ens han precedit fan concebre plenes esperances d'un acord final. Recordaré també que el Tribunal Constitucional ha entès que la competència autònoma d'execució inclou la potestat de dictar reglaments interns d'organització dels serveis corresponents. És evident, però, que sempre caldrà tenir present l'abast del traspàs efectiu que es faci de la competència.

En matèria d'ensenyament universitari, la situació amb què ens trobam és complexa. La Comunitat Autònoma necessita rebre de l'Administració central clares garanties que disposarem del pressupost de gestió que comportarà, així com una base negociada que no ens tanqui les portes a les inversions futures.

També serà el meu compromís, en el capítol de la política universitària, presentar davant la Cambra el projecte de llei del Consell Social; estructurar una Universitat que romangui al

servei de la societat balear; planificar en períodes quadriennals la forma de finançament de tots els serveis que exigeix la Universitat; i millorar les infraestructures del Campus, sobretot pel que fa als actes de la Universiada 99; entre d'altres fites.

Sobre l'educació general, no és fora de lloc que insisteixi que som l'única comunitat amb llengua pròpia no castellana que encara no tenim la competència transferida. Hem de esforçar-nos a esmenar aquesta anomalia.

Pel que fa a l'Insero, la voluntat de transferir-lo és una realitat que ve d'estona; però, clar, el volem gaudir en condicions: altrament no actuaríem seriosament.

Aquestes matèries, senyores i senyors diputats, seran l'avantguarda de l'acció reivindicadora tot just pugui formar Govern, si la Cambra em dóna el suport. Ara bé, amb l'objectiu d'anar avançant pel camí d'un major autogovern, no defallirem mai.

Mentre ens quedi una competència a sol·licitar, romandrem a les portes dels ministeris, amb esperit col·laborador i reivindicatiu. El compromís l'anuncio com a indefectible.

Un compromís autonòmic que, a més a més, afegiré també que vindrà acompanyat de l'entrada en funcionament de dues institucions aprovades ja per aquesta cambra. Al·ludesc a la constitució del Síndic de Greuges i de la Sindicatura de Comptes, prevists als articles 29 i 28.7 de la nostra Llei Orgànica fonamental.

La Sindicatura de Comptes, que respon a la inquietud històrica de les institucions polítiques de tenir un òrgan de control dels doblers públics, i que a les Balears troba antecedents en els "Oïdors de comptes", hauran d'acomplir una funció auditora clarament necessària.

I pel que fa al Síndic de Greuges, volem que exerceixi la funció d'alt comissionat del Parlament de les Illes Balears, com a òrgan de rellevància estatutària que vetllarà per la protecció i defensa dels drets fonamentals i de les llibertats públiques dels ciutadans, així com el control ordinari de l'Administració de la Comunitat Autònoma.

Per a una i altra institució, seré necessari un esforç de consens entre totes les forces polítiques per tal d'assolir les majories qualificades corresponents.

D'altra banda, les Balears, en tant que projecte autonòmic, no s'acaben en un concepte geogràfic de caràcter genèric i continu, com si ens referíssim a qualsevol altra comunitat continental.

La nostra autonomia, entesa en termes territorials, no pot veure exhaurit el cycle competencial seguint l'eix Palma-Madrid.

No. No ho pot fer. No ja per causes de peculiaritat geogràfica, sinó també perquè actualment ens assentam sobre un important cos legislatiu que ens ho marca imperativament. Des del mateix Estatut d'Autonomia i acabant en instruments legislatius com la Llei de consells insulars, disposam de textos legals que esdevenen obligacions ineludibles per a qualsevol responsable de Govern que no vulgui defraudar la naturalesa íntima de la nostra autonomia: una autonomia que, després de l'eix Madrid-Palma, cal que es desplegui en eixos insulars.

Aquesta institució davant la qual faig la meua compareixença ha treballat en legislatures anteriors en la línia d'alimentar els eixos insulars. Primer, es va començar per la via de les encomanes de gestió; després va continuar amb les transferències de competències: urbanisme i habitabilitat, informació turística, promoció sociocultural, animació sociocultural, dipòsit legal de llibres, cultura, esports, patrimoni històric, inspecció tècnica de vehicles, i d'altres.

Abans de començar la legislatura present, el meu partit polític exposava a l'electorat una llista de noves transferències. Com a candidat d'aquesta formació vull fer meu aquell compromís, i insistir aquí que la nostra autonomia estarà plenament i satisfactòriament vertebrada en la mesura en què els consells insulars aprofundeixin en les seves capacitats autonòmiques.

En conseqüència, propòs per al període 95-99 un calendari, amb les següents matèries: agricultura, ramaderia i pesca; ordenació turística; transports de viatgers i mercaderies per via terrestre; cooperatives i cambres agràries; artesanía; i protecció de menors.

Som partidaris, senyores i senyors diputats, de la subsidiarietat de les Illes particularment considerades en front de l'estructura autonòmica comuna, perquè creim que aquesta solució té l'enorme virtut de crear la necessària vertebració i integració de cadascuna de les illes, que durant segles i segles han caminat separades, malgrat l'estèril interdependència que va cercar la Diputació en els gairebé 200 anys que tingué de vida.

Dotze anys d'autogovern hi han posat els primers i benèfics remeis. Ara hem de continuar per endavant, fidels a una missió històrica d'aconseguir una veritable vertebració entre els pobles insulars. És un dels serveis més grans que podem donar a les Illes Balears.

La dèbil cohesió de Mallorca, Eivissa, Formentera i Menorca entre elles, no és un problema que hagi nascut ara. Ve de molt enfora. L'arrossegam històricament, i s'ha perpetuat per damunt del temps i en circumstàncies polítiques molt diverses. Però ara, d'ençà que estam constituïts en comunitat autònoma, gaudim de tots els instruments adients i de la mentalitat apropiada per superar aquesta mancança endèmica. Sobretot disposam, per fer-ho, de la mentalitat que sempre ens havia faltat.

El Govern que pretenc presidir no actuarà dèbilment davant aquesta realitat, sinó més aviat impulsant la Comissió Tècnica Interinsular, que com saben és un instrument de responsabilitat governamental, i no de naturalesa parlamentària.

Però tots els ideals de vertebració interinsular i de reforçament del dret a l'autogovern en el doble nivell assenyalat, serien cançons celestials si no tinguéssim cura de la realitat viva i quotidiana dels ciutadans, que equival a parlar de la situació econòmica: de la nostra conjuntura actual sector a sector, de l'atur, de la competitivitat o de les taxes de desenvolupament.

Faré tot seguit unes reflexions sobre la nostra hora econòmica. Com es troba l'economia balear?

L'economia passa per un moment de creixement, fins i tot important. Una anàlisi rigorosa de l'economia ens hauria d'allunyar de la dada conjuntural, per arribar a veure l'estructura productiva de les Illes.

Idò bé, aquí destaca amb força una característica que és fonamental: la vitalitat, el dinamisme dels agents econòmics. Vitalitat i dinamisme que vénen determinats per l'estímul que té un agent econòmic per actuar, per intervenir, per treballar. I aquests estímuls sí que són competència del Govern, que en etapes anteriors s'ha preocupat que existissin i que funcionassin.

Tal volta, puc dir fins i tot que la iniciativa privada, l'esperit emprenedor de la societat balear demana a les Administracions només que el deixin funcionar, que les regles del joc siguin clares, que no es posin traves inútils i que es deixi la iniciativa més productiva que surti endavant.

El nostre repte és doble. Per una banda, que aquest dinamisme es mantengui, i que els estímuls que duen als nostres joves a obrir una empresa i arriscar-se es mantinguin. I, per l'altra banda, que hi hagi accés a activitats que avui per avui no es troben al nostre abast.

O sigui: que la iniciativa valenta dels nostres empresaris es pugui aprofitar per anar cap a sectors que avui no tenim implantats encara. Això significa que s'utilitzi positivament el dinamisme empresarial balear, per diversificar la nostra economia.

Una segona visió estructural de l'economia balear ens condueix a veure que som una economia que camina cap a la terciarització total. Des del punt de vista econòmic, això no ens hauria de fer sentir cap rebuig. Però una societat com la balear ha de tenir en compte que la pèrdua d'una part de la seva estructura productiva pot implicar i implica la pèrdua d'un element fonamental de la personalitat del poble illenc.

Dos exemples il·lustratius: Els llocs de Menorca no poden tancar sense que es perdi una manera de viure, un patrimoni dels menorquins. El segon exemple: La cultura social i econòmica que s'ha desenvolupat a la comarca del Raiguer entorn a la sabata, no es pot perdre sense que s'hi perdi una part de la nostra

historia. El mateix cal dir de la nostra agricultura. I en aquest cas, fins i tot crec que es perdria més que una part de la historia.

Al nostre entendre, i així ho vàrem presentar a la societat balear en el programa electoral, hi ha una necessitat d'analitzar amb cura l'evolució cap a la terciarització i cercar noves fórmules. Nosaltres ens plantejam aquesta situació amb una estratègia de diverses línies concurrents: Per una banda volem fer, i feim, totes les accions complementàries necessàries perquè els sectors econòmics tradicionals puguin sobreviure. En segon lloc, entenem que el futur de les Illes Balears passa per un reconeixement de la insularitat, que és la causa del fet que els problemes d'aquests sectors siguin encara més greus que a la resta d'Europa.

Volem, defensam i actuam perquè hi hagi un tractament compensador d'aquesta situació. L'efecte que cercam és que, almanco, els agricultors, els industrials i els comerciants de les Illes Balears estiguin en igualtat de condicions per competir que els de la península, condicions que, per cert, tampoc no són gaire bones.

De tot això es desprèn el compromís que faig públic amb la Proposició de Llei de règim econòmic i fiscal aprovada per aquesta cambra la passada legislatura.

Ara bé: en aquest ventall d'objectius, ens hi mancava una visió de futur. Aquí, a les Illes Balears, afortunadament, s'ha fet una feina important per conèixer quines són les tendències, quines són les sortides que les regions insulars poden tenir.

El pla estratègic de competitivitat, estudiat pel Parlament balear, analitza el futur, determina els nostres avantatges competitiu i ens diu quins camins són els més adequats. És evident que cap governant a les Illes no pot deixar de banda aquesta anàlisi. Diré més encara: ningú no pot concebre estar passius davant el futur que s'acosta només perquè els resultats en són sempre incerts.

Quins són, aleshores, el futur i el camí cap a aquest futur? No ens hem d'enganyar: el futur serà fonamentalment turístic. Ha de ser, però, un turisme de més qualitat, acompanyat d'un conjunt d'activitats emergents, les quaternàries que ens donin possibilitats de competir. Els nostres punts forts són coneguts: els mateixos que fan que els turistes vinguin any rere any. Necessitam que ara, en lloc de només cercar sol, aprofitem els avantatges del teletreball, perquè a les Illes es pugui generar riquesa amb aquesta possibilitat de desplaçar el treball.

Dins aquest camp, el meu objectiu és estimular la iniciativa privada. És a dir: fer més clara la viabilitat d'aquestes activitats per tal que els empresaris privats i tota la societat donin una passa cap a aquest futur.

Sense cap dubte, ningú no vol ni pot voler que la nostra societat tenguí, en 20 anys, una emigració de titulats universitaris. I tothom sap dels condicionaments per incrementar l'assimilació de tècnics qualificats que té el primer sector econòmic balear.

Amb altres paraules: tenim bones condicions per avançar cap a la captació i generació d'un sector quaternari, però hem de donar la passa.

Supòs que faig una afirmació acceptada per tothom si identifico el nostre aparell econòmic amb el concepte d'economia productiva, enfront de les economies subvencionades i les d'especulacions de capitals. Ara bé, en la meua proposta vull fer una passa més, i defensar una economia productiva amb llinatges propis: una economia productiva que vengui definida a partir dels grans principis mediambientalistes que avui per avui dominen el pensament mundial.

Aquest referent haurà de presidir la tasca de govern que afecti qualsevol activitat productiva.

Si les estadístiques informen que el pes específic del sector serveis ha anat evolucionant a les Balears del 76,8% l'any 89, fins al 81,2% l'any 94, constatarem l'evidència de la forta dependència econòmica del sector turístic i de serveis.

Si, a la vegada, recordam que el sector turístic és potser el que comporta major ús i ocupació de territori; i avui ja ningú no posa en dubte la necessitat de ser respectuosos amb el patrimoni natural, hem de deduir clarament que l'aposta per una economia productiva mediambientalista és una carta que hem de jugar. Amb aquesta a la mà podem garantir un trànsit raonable cap al segle XXI.

Les Balears han treballat de valent en la modernització de les estructures turístiques -plans d'embelliment, plans d'ordenació de l'oferta, etc. És un procés, però, encara no acabat. Per tant, ens convé aprofitar l'ocasió per fer realitat la modificació del tipus d'economia turística. Tot això encaminat a aconseguir un patrimoni natural sanejat, que promogui activitats rendibles i amb prou qualitat de vida per a tots els ciutadans.

L'eco-desenvolupament serà la clau de volta que aguanti tota nova estructura de creixement que no vulgui empènyer la societat envers l'empobriment col·lectiu i la degradació dels recursos.

Ja no sols es tracta de defensar principis proteccionistes *per se*, o per actituds radicals. També es tracta de convèncer-nos que el medi natural és un bé econòmic amb valors de mercat, com ja han teoritzat autoritats científiques i experts en dret ambiental.

El turisme, com a fet antròpic i més enllà del sentit econòmic, comporta una ocupació d'espai, un consum de recursos naturals i un flux de deixalles. Per tant, el turisme és una activitat que impacta el medi natural. És per això que una vegada que aquesta activitat supera el límit d'absorció d'impactes que té un medi, es produeix un segon procés: la degradació ambiental. La conseqüència més immediata de tot això és la pèrdua dels valors dels espais, tant en sentit biològic, com en termes d'oferta econòmica.

Això vol dir que avui no podem concebre un desenvolupament turístic si, prèviament, no el tenim garantit. És a dir, si no és sostenible.

Sobre aquesta premissa i sobre aquest plantejament propòs inspirar les línies rectores del meu programa de govern.

Tanmateix, el turisme no només és un fet antròpic, com abans he dit. També és un sector econòmic, viu i dinàmic, amb problemes estructurals.

Des d'aquest darrer punt de vista resulta palès que hem de continuar amb la tasca d'enfortiment dels aspectes estructurals, cosa que ens permetrà disminuir la dependència d'eventualitats conjunturals, alienes a la nostra voluntat, com són les fluctuacions de la pesseta, la situació conflictiva dels països competidors, etc.

En aquest sentit, i partint de la base que continuarem la sèrie de polítiques turístiques ja iniciades -modernització, embelliment, etc.-, és fonamental centrar els nostres esforços en els projectes que, d'una manera o altra, cobreixen els aspectes més deficitaris de la nostra indústria turística.

Un eix d'actuació caldrà que s'orienti a la sempre difícil lluita contra l'estacionalitat. Aquest ha de ser un objectiu prioritari per a l'Administració pública, tenint en compte les repercussions laborals que això provoca en una economia tan especialitzada com la nostra.

Això no obstant, no vull defugir una reflexió sobre el tema. L'estacionalitat és pràcticament inherent al mateix sector, ben igual que altres indústries també són estacionals o cícliques. Potser, ens calgui pensar en una mena de polivalència laboral que asseguiri la permanència del treball. L'estabilitat laboral, idò, podria venir condicionada per la polivalència, en lloc de venir per una sempre difícil ampliació del cycle laboral dins el turisme.

Per això, l'acció de govern s'ha de centrar en dos horitzons importants: En primer lloc, en una nova orientació de la política de promoció turística, que ha d'incidir en la creació de les ofertes turístiques alternatives i en la promoció d'aquells mercats emissors capaços de respondre a l'estratègia de lluita contra l'estacionalitat, tot i saber que difícilment podem anar més enllà de l'ampliació de les puntes.

En segon lloc, s'ha d'augmentar la competitivitat de les zones turístiques, mitjançant la creació d'actius turístics imprescindibles per a la captació de turisme en temporades mitjana i baixa: instal·lacions esportives, equipaments complementaris per a congressos i convencions, etc.

Un segon aspecte central del nou desenvolupament turístic és el de la formació dels professionals i treballadors. No basta tenir bons hotels i gaudir de zones acurades i protegides. És necessari que el factor humà, clau per definició en el sector serveis, estigui a l'alçada de la segona reconversió turística, la de la qualitat, que proclamam administradors i administrats.

Hem de posar tot el nostre esforç en el fet que un projecte cabdal com el de l'Escola d'Hostaleria i Turisme aconseguixi els seus objectius, mitjançant la implicació d'empresaris, treballadors i Administració autonòmica. I tot això, convergint sempre en la idea marc de la qualitat dels serveis.

Per últim, senyores i senyors diputats, hem de prendre Europa com el referent principal de la nostra actuació. És una tendència generalitzada que cada regió europea intenta assumir, dins l'àmbit comunitari, el protagonisme dels seus respectius sectors econòmics i productius.

En aquest sentit, a les Balears ens correspon, per dret propi, ocupar un lloc de lideratge en matèria turística. Però és clar que ningú no ens ho regalarà: ho hem de treballar. Els avantatges que d'això es deriven en el futur, compensen a bastament els esforços de posicionament estratègic que haurem d'adoptar durant la legislatura, i que passen necessàriament per la nostra contribució a allò que prest serà la política turística comunitària.

Per això mateix, no hi ha cap dubte que hem d'apostar per una política turística que consideri el sector una indústria, en lloc de posar l'accent del turisme com a bé de consum.

En concret, les meves propostes per al turisme són, entre d'altres: Continuar amb l'execució i aplicació del Pla de Modernització de la planta hotelera; establir els plans d'ordenació de l'oferta, particularment els de Menorca, Eivissa i Formentera, que estan pendents d'aprovació. Aquests plans d'ordenació de l'oferta, òbviament, han de ser participats pels seus respectius agents socials i institucionals. Fomentar les actuacions en matèria d'infraestructures públiques que afecten les zones turístiques. Posar en servei el Programa Europeu per a la tercera edat. Propiciar projectes de regeneració i esponjament dels nuclis turístics, i continuar fent esforços per tal d'obtenir per a la nostra comunitat la seu de l'Agència Europea de Turisme.

Ara bé, senyores i senyors diputats, els desitjos de lideratge turístic europeu han de venir de la mà d'una intensa política d'adequació i millora de les infraestructures públiques, començant per les obres civils generals i acabant especialment en el tema de l'aigua i l'abastament.

Com a candidat a la Presidència, tenc el compromís de garantir definitivament el subministrament d'aigua de qualitat a totes les Balears. Per això, volem el màxim aprofitament dels recursos; la construcció de desalinitzadores d'aigua marina; l'ús de les residuals, mitjançant tractaments terciaris; i la recuperació dels pous existents.

Serà matèria preferent en el camp de les infraestructures el tema portuari: la millora de les instal·lacions dels ports de la Comunitat; la construcció del braç de protecció a la badia de Ciutadella; i l'adequació del port de Sant Antoni de Portmany a

usos compatibles amb la vocació turística d'aquest municipi eivissenc.

Voldré també promoure plans d'habitatge, crear patrimoni de sol públic, continuar amb els plans de millores viàries i potenciar les rutes turístiques i paisatgístiques, amb les finalitats d'un creixement de caire mediambientalista al qual ja m'he referit, i que estimulin la defensa dels valors naturals de les Illes.

De ben poca cosa, però, valdria una enumeració d'infraestructures públiques si no les emmarcàssim en el concepte d'eco-desenvolupament pel qual optam. Desitjam el desplegament dels recursos econòmics de les Balears, però no a qualsevol preu. És convenient, per tant, fer esment a l'ordenació territorial.

Enfront de les transformacions succeïdes fins ara en el territori de les Balears, i atesa la previsible força de la demanda turística mundial, consider que és el moment de formular una reflexió seriosa sobre les estratègies de desenvolupament futur i sobre les característiques del model territorial desitjable, que ha de quedar presidit pel desenvolupament sostenible.

Parl d'un model que es basa en la capacitat col·lectiva de la societat balear per mantenir la qualitat paisatgística del territori, requalificar l'oferta turística, aconseguir balanços ambientals positius i, en definitiva, reciclar globalment el territori.

En primer lloc, caldrà un consens d'àmplia base social i institucional sobre el model territorial a cada una de les Illes, sobre la premissa d'unes directrius d'ordenació. Aquest és un repte sense precedents que podem impulsar en el si de la societat balear.

Tanmateix, sembla desitjable evolucionar cap a una situació de menor dependència de l'activitat turística. L'estratègia "Balears Megaparc Telemàtic" que han dissenyat governs anteriors constitueix un pas important en favor de la diversificació de la base econòmica de les Illes, i en favor de la sostenibilitat del marc econòmic i territorial.

Com a candidat a la Presidència de la Comunitat Autònoma, manifest la meva identificació amb el projecte del megaparc, que tindrà cura de promoure i consolidar.

A la nostra comunitat s'ha format un model territorial dual, amb predomini de l'activitat turística a les zones litorals i el manteniment de les activitats tradicionals als pobles de l'interior.

Això ha permès un fortíssim creixement turístic, sense gairebé deteriorament irreversible del sistema d'assentaments tradicionals. Però la qüestió a observar actualment és que ara sí,

ara augmenta la pressió sobre els nuclis i territoris rurals tradicionals.

Així les coses, el repte consisteix a posar en valor el sistema d'assentaments tradicionals, tot preservant la seva identitat, però limitant la pressió sobre els espais rurals i el sòl no urbanitzable. Aquest nou trànsit territorial apareix en una etapa en la qual tots sabem -i en som partidaris- que la clau ja no és créixer en quantitat, sinó en qualitat.

Vet aquí la formulació essencial de la proposta que, en termes generals, present a la Cambra: fer prevaler la qualitat per damunt del creixement urbanístic. Cal tenir cura de la nostra oferta i assumir, per bé d'aquesta i per bé de l'aparell econòmic, una actitud consensuada en relació als límits del creixement.

A les Balears, però, no només els preocupen el creixement urbanístic: també els interessen l'industrial i el comercial.

La pedra angular d'aquesta demanda passa per l'aplicació del pla de suport a la modernització del comerç i del pla de reindustrialització de les Illes, que són eines que permeten la promoció d'un entorn favorable a la creació de noves empreses i a la millora de la competitivitat de les existents.

Ens cal també l'aprovació i entrada en vigor del Pla director sectorial d'equipaments comercials, amb la finalitat d'aconseguir almanco aquests objectius: Obligar als planejaments generals a tractar específicament l'activitat del comerç. Definir un instrument -el pla especial de zona comercial-, que permeti la restauració o potenciació d'una zona comercial determinada, en una acció concertada entre els comerciants interessats i l'Administració, de manera que puguem garantir un comportament eficaç de la zona comercial com a tal. I crear els mecanismes de control adients per evitar que la implantació de grans superfícies incideixi en el teixit comercial existent.

El programa de Govern que concep en matèria de comerç i indústria haurà de seguir a grans trets aquestes línies de comportament: Promoció d'un entorn favorable a la creació de noves empreses i a la millora de la competitivitat de les existents. Dinamització de la cooperació entre sectors industrials. Millora dels sistemes de producció i de l'organització empresarial. Definició i execució de programes de formació. Posada en funcionament i execució dels marcs comunitaris de suport, sobretot en la inserció professional. Desenvolupament, mitjançant el CODEFOC, de la formació ocupacional, a partir de les necessitats locals. Fomentar que les "pimes" es puguin beneficiar d'un entorn financer estable, i facilitant-los l'accés al Banc Europeu d'Inversions i al Fons Europeu d'Inversions. No obstant això, he de sol·licitar a les "pimes" que, una vegada format l'entorn favorable, siguin elles mateixes les que despleguin el dinamisme i la iniciativa. Que siguin la punta de llança.

Entenc que aquest és el mètode adequat per combatre els problemes derivats del fet insular, i assolir en el termini de 2 o 3 anys el nivell que el mercat europeu ens exigeix.

En la nostra anàlisi de la situació balear en el sector primari partim del supòsit d'entendre que és necessari el manteniment d'una població agrària suficient, com a estructura productiva vàlida en el context del conjunt del nostre sistema econòmic

general. Però concebem també una segona funció important per al sector primari com a agent eficaç per a la preservació del medi ambient. Després m'hi referiré, a aquesta segona funció.

Creim en les idees actuals que assegurin que la població agrària és la millor eina per gestionar el camp, no sols com a font de producció econòmica, sinó també com a mantenidora del territori natural.

Per tant, les polítiques mediambientalistes que propugnam per als altres sectors productius, també esdevenen especialment importants quan parlem del primari.

Per al sector agrícola proposam: Fomentar la millora de la qualitat dels productes agrícoles, introduint noves tècniques de conreus. Fer esforços en modernització i formació, tant dels treballadors com dels equipaments. Intensificar els canals d'informació i assessorament sobre els ajuts dels fons comunitaris. Potenciar les denominacions d'origen, les geogràfiques i les específiques, per tal d'aconseguir una major projecció dels nostres productes en els mercats, interior i exterior. Obrir canals de comercialització, amb ajudes a la creació de mercats. Fomentar les activitats agrícoles i ramaderes que tenguin una especial incidència en la protecció de l'entorn natural, com a requisit clau de la preservació del medi ambient.

També pensam que el desenvolupament del sector primari no sols disposa d'una única via de progrés mitjançant les ocupacions agràries. Per això, pensam en la necessitat de fomentar noves activitats econòmiques implantades en el món rural.

El turisme rural n'és una, si no la principal. Per tant, protegir el turisme rural, com volem nosaltres, és aconseguir un triple efecte: Recuperar el patrimoni arquitectònic; assentar la població rural en el medi i contribuir a l'augment de les rendes rurals.

Obrint ara un altre capítol, estic convençut, senyores i senyors diputats, que el progrés no prové exclusivament dels indicadors econòmics, que ens són favorables. O que provengui només d'una bona inversió en infraestructures.

El progrés i el benestar socials que preconitzam per a la nostra comunitat autònoma provenen també de la defensa i promoció del nostre patrimoni cultural, i estan lligats en el futur per la capacitat de la nostra gent a través de la formació.

Formació i patrimoni cultural seran, per tant, dos importants objectius que haurem de tenir presents en el decurs de la legislatura.

Crec, en aquest sentit, que el concepte d'Estat, encunyat en el segle XVII, és avui absolutament superat. En el món actual, on la internacionalització de l'economia i l'obertura d'ideologies restrictives en unitats de civilització més àmplies, el vertader lligam que defineix un país és la cultura, en l'accepció extensa de la paraula: història, llengua, patrimoni, antropologia,

etnografia, ... En definitiva, l'esperit solidari de la vida i l'evolució lliure de la intel·ligència col·lectiva.

Tot i que sabem que la cultura no la fan les institucions, sinó el mateix poble, ens proposam fer una passa més en la nostra política, per tal de centrar-la en la defensa i promoció del nostre patrimoni cultural i formatiu, que intentarem concretar en programes transversals, amb la implicació de diverses conselleries, les quals forçosament hauran de tenir en compte el següent: Concreció d'una política lingüística ferma i decidida, per tal de desenvolupar fidelment la Llei de normalització lingüística, d'acord amb el nostre Estatut d'Autonomia, que proclama que la llengua catalana és la pròpia de les Illes Balears. La llengua, amb les seves modalitats insulars, és una senya d'identitat del nostre poble i vehicle de comunicació, però mai d'enfrontaments. L'actual ordre que regula l'ensenyament de la llengua catalana als centres escolars serà objecte d'una rigorosa revisió dels resultats, que es farà una vegada començat el curs 95-96, d'acord amb les dades recollides per la Inspecció Tècnica d'Educació.

Les polítiques transversals també tindran cura de:

Introducció de la cultura viva als centres escolars, a les aules de la tercera edat, associacions i cases de cultura de tots els municipis, conjuntament amb els consells insulars, participació en les exposicions a Sa Llonja, exposicions d'art itinerants, concerts de l'Orquestra Simfònica i l'Orquestra Jove, exposicions, etc.

Potenciació de les escoles de música a tots els municipis de les Balears, a través d'un programa especial que es concretarà en els pressuposts vinents.

Modernització i funcionalització de la xarxa de museus públics: Museu de Mallorca, Etnogràfic de Muro, Museu Arqueològic i Museu monogràfic del Puig dels Molins d'Eivissa i Museu de Menorca. També contemplam ajudes als museus municipals, i una política d'arxius.

Construcció d'un nou espai de formació musical a Palma que aplegarà el Conservatori Elemental i Professional, l'Escola de Ballet, l'Escola d'Art Dramàtic i la Fundació de les Illes Balears per a la Música.

Construcció de la Biblioteca Nacional de les Illes Balears a Palma com a centre coordinador i de promoció, així com la creació d'una biblioteca a Formentera.

Participació en la definició dels espais culturals al castell d'Eivissa.

Creació d'un fons bibliogràfic, i ajudes per a les enciclopèdies de Mallorca, Eivissa i Menorca.

Participació en el disseny dels cursos de formació professional, conjuntament amb el Ministeri d'Educació, associacions empresarials, sindicats i d'altres institucions que hi estiguin interessades.

Promoció dels nostres artistes i creació d'un espai cultural capaç d'aglutinar les relacions amb els països mediterranis, amb especial referència a les comunitats germanes de cultura i llengua.

Aprofitament dels programes europeus referits a educació, cultura i llengua pròpies.

I elaboració de la Llei I + D, investigació i desenvolupament.

Finalment, senyores i senyors diputats, estam decidits a realitzar un esforç polític d'aproximació al Govern central, per tal d'aconseguir en aquesta legislatura les transferències de les competències universitàries (a les quals ja m'he referit), i de tot el sistema educatiu. El propòsit és incrementar la qualitat educativa, facilitar l'accés als centres escolars de tota la societat balear i crear centres d'informació i orientació familiars a totes les comarques i illes de Menorca, Eivissa i Formentera.

Com a darrer capítol, faré la meva exposició en matèria de Sanitat i Seguretat Social.

El nostre repte en matèria de salut és aconseguir la transferència de competències de l'Estat a la Comunitat Autònoma per a la gestió de l'assistència sanitària de la Seguretat Social i dels Serveis Socials.

I la nostra finalitat, aconseguir una sanitat de qualitat i en llibertat. Volem que el Govern central dediqui a cada ciutadà de les Balears els mateixos recursos econòmics que dedica a qualsevol altre espanyol.

També defensam la liberalització progressiva de les prestacions sanitàries, així com la major participació dels professionals.

Com a mesures en sanitat, propòs entre d'altres: Comarcalitzar l'atenció hospitalària, d'acord amb el Pla director d'Ordenació Sanitària, el qual inclou també la construcció d'un hospital a Inca. Aconseguir un major nombre de llits hospitalaris de nova creació, o mitjançant concerts amb el sector privat.

Les Balears, que són una comunitat avançada i moderna, han de treballar en l'adequada adaptació de les estructures sanitàries al nivell de progrés i desenvolupament que ens caracteritza. La insularitat, evidentment, és un factor que ens ha d'esperonejar a situar-nos cada vegada més a prop d'una certa autosuficiència d'equipaments i de qualitat sanitària.

Voldríem, en definitiva, introduir en les polítiques socials de benestar una nova mentalitat: implantar mètodes d'assistència social, no sols de pura assistència, sinó també preventiva,

sobretot en problemes com ara les drogues, la marginació, la SIDA, etc.

En el camp de l'acció social, l'Insero és un servei que ens ha de ser transferit com a primera mesura per a la normalització de tota la nostra política en aquesta matèria. Els objectius prioritaris es poden concretar en dos grans grups (...) ètniques o culturals.

Aquestes referències a la marginació social, també ens duen a recordar que existeix una marginació entre països pobres respecte dels desenvolupats. Per pal·liar aquest fenomen, volem promoure campanyes de sensibilització i d'ajuda tècnica i econòmica. Per tant, volem incrementar progressivament els fons d'ajuda al desenvolupament del tercer món, fins a aconseguir el 0,7% del pressupost de la Comunitat Autònoma.

El segon gran apartat és la millora del benestar, amb atenció especial als sectors de població en situació de risc: drogaaddicció, SIDA, etc.

També manifest que vull establir polítiques per aconseguir que la participació i integració de la dona en tots els camps socials sigui real i efectiva. Denunciarem la publicitat sexista i tramitarem el II Pla d'Igualtat d'Oportunitats.

Ens reiteram també en l'aplicació del Suport Transitori Comunitari, com a pla de prestacions econòmiques per a la cobertura de situacions d'emergència i d'extrema necessitat. I en la regulació normativa de la figura del voluntariat social. Per això es crearà una estructura que permeti la coordinació d'esforços entre les administracions i els grups que treballen en el camp de l'acció social amb la col·laboració de voluntaris.

Senyores i senyors diputats: Voldria que aquesta exposició programàtica que sotmet ara al debat parlamentari ajudàs a la serenor de la vida política de les Illes Balears, que ens estimuli a centrar-nos en la gestió política i en la construcció del nostre país.

Els polítics tenim la gran obligació de transmetre serenitat i sentit de la responsabilitat pública. Per això faig una apel·lació a tots els grups d'aquesta Cambra, als qual des d'ara oferesc el diàleg i la col·laboració. No basta que m'hagi presentant en nom d'un grup parlamentari majoritari per aconseguir aquests desitjos de serenitat i responsabilitat. És també indispensable el diàleg franc, tolerant i renovador.

Les meves paraules d'avui en són el primer testimoni personal com a candidat a la investidura.

Moltes gràcies a tots.

(Aplaudiments)

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, se suspèn la sessió fins demà a les 13 hores i 15 minuts.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS
